

Deel van een interview uit: Trouw, 11 november 2004 en auteur Cokky van Limpt

Laszlo was onlangs in Nederland om zijn nieuwste boek te promoten. Trouw sprak met hem over zijn 'kosmische visie' - 'de integrale theorie van alles' waarvan hij de dageraad ziet schemeren.

Dr. Ervin Laszlo, in 1932 in Hongarije geboren, was op al zeer jeugdige leeftijd een succesvol concertpianist. Naast zijn optredens en muziekstudie verdiepte hij zich, als hobby, in filosofie en wetenschap, op zoek naar antwoorden op de bekende existentiële vragen naar het waarom van het bestaan en de zin van het leven. In een dagboek hield hij zijn gedachten hierover bij.

Begin jaren zestig -Laszlo is dan in Den Haag voor een concert- komen zijn aantekeningen in handen van een redacteur van uitgeverij Martinus Nijhoff. In 1963 geeft Nijhoff het boek uit, onder de titel '*Essential society; an Ontological Reconstruction*'. Dan gaat het balletje rollen voor de wetenschappelijke autodidact. Hij krijgt uitnodigingen voor gastcolleges van Princeton, Yale en andere universiteiten. In 1966 besluit hij zijn muzikale carrière te beëindigen en zich fulltime aan de wetenschap te wijden. Andere benoemingen volgen en leiden in 1969 tot een eredoctoraat van de Sorbonne in Parijs.

Laszlo doet research op vele wetenschapsgebieden en schreef tientallen boeken, onder meer over systeemtheorie en algemene evolutietheorie. In 1993 richt hij de Club van Boedapest op - een internationaal gezelschap van wetenschappers, kunstenaars en spiritueel leiders die zich, met bewustzijnsverandering als sleutelwoord, inzetten voor een betere, duurzame wereld. Op de lijst van ereleden staan klinkende namen als Richard von Weizsäcker, Elie Wiesel, Michael Gorbatsjov, Desmond Tutu en de dalai lama. Nieuwste lid: Irene van Lippe.

Op promotietoer in Nederland hield Laszlo onlangs een lezing in Utrecht over zijn nieuwe boek 'Kosmische visie'. In een gesprek vooraf vertelt hij over het 'allesverbindende informatieveld' dat volgens hem in de kosmos werkzaam is. „De bewijzen stapelen zich op dat natuur, leven en bewustzijn veel nauwer samenhangen dan wetenschappers ooit voor mogelijk hebben gehouden. Dat wettigt het vermoeden dat er inderdaad zo iets als een coherentiescheppend informatieveld bestaat.”

Eigenlijk, zegt Laszlo, is de wetenschap in de afgelopen decennia kennis en inzichten aan het herontdekken, die de mensheid al in de Oudheid bezat. „Er is een opmerkelijke convergentie tussen de nieuwste ontdekkingen van de wetenschappen, en de intuïties en in-zichten die mystici, zieners en wijsgeren al duizenden jaren geleden hadden omtrent zo'n informatieveld, dat in het Oosten het Akasha-veld werd genoemd.”

Laszlo wil zeker niet pleiten voor een terugkeer naar de antieke manier van leven, wél omarmt hij de bijbehorende visie op de wereld. „Dat was een betekenisvolle visie, waarin mensen behoren aan de aarde en aan elkaar en de aarde behoort aan de kosmos - en dat allemaal gezamenlijk evolueert en ontwikkelt. Die visie is verloren gegaan in de plotselinge sprong naar rijkdom, macht, technologie, met als gevolg dat de mensen hun oriëntatie zijn kwijtgeraakt. Wat ik wil laten zien is dat we nu, dankzij nieuwe ontdekkingen in de wetenschap opnieuw een betekenisvolle kijk kunnen krijgen op de wereld en op onszelf.”

Laszlo's visie van een onderling verbonden, zeer betekenisvolle wereld wijkt nogal af van de klassieke opvatting van de moderne wetenschap, die ervan uitgaat dat alles bestaat uit gescheiden deeltjes materie, die slechts mechanisch met elkaar zijn verbonden, en die mensen ziet als in basis geïsoleerde individuen die vechten voor hun eigen overleving en geen werkelijke verbindingen hebben met anderen dan misschien hun directe verwanten. Die visie, gecreëerd door moderne wetenschappers als Newton, Darwin en Freud, is nog steeds dominant. Maar Laszlo signaleert ingrijpende ontwikkelingen.

.....

'Informatie' is het sleutelwoord in Laszlo's 'integrale theorie van alles'. In zijn 'kosmische visie' bevat het universum niet alleen materie en energie, maar ook het niet-waarneembare, coherentiescheppende bestanddeel 'informatie'. Het concept van een 'geïnformeerd universum' of

'natuurlijk, kosmisch internet' biedt volgens hem een verklaring voor al die verschijnselen die niet passen in de gevestigde natuurkundige en biologische wetten. „Wij kunnen niet verklaren hoe een plant groeit uit een zaadje, maar we weten waarom het zo is, namelijk omdat de daarvoor benodigde informatie in een kosmisch in-formatieveld is gecodeerd, sinds het begin van het leven op deze planeet.”

Hoe reageert de wetenschappelijke hoofdstroom op uw overtuigingen?

„Zij kunnen mijn overtuigingen niet werkelijk aanvallen, omdat wat ik demonstreer heel helder is en de bewijzen ervoor zich opstapelen. Hun reactie is er niet een van angst, dat is te veel gezegd, maar meer een van terugtrekken en zeggen: ik doe gewoon mijn eigen ding en dit gaat mij niet aan. Maar er is zeker ook een groep -veelal jonge- onderzoekers die wel degelijk geïnteresseerd is.”

Wat heeft een 'gewoon' mens aan uw wetenschappelijke opvattingen?

„Steeds meer mensen hebben behoefte aan een betekenisvolle visie op de wereld en op hun bestaan. Wij leven in een overgangperiode met veel chaos, verwarring en verandering, waardoor mensen het zicht verliezen op waar zij heengaan en op wat er aan het ge-beuren is. Jonge, nieuwsgierige, nadenkende mensen maken zich daar zorgen over. Is dit een onpersoonlijke wereld? Is alles wat gebeurt puur toeval? Grote vragen, waarop vroeger antwoorden kwamen vanuit intuïtieve wijsheid, mystieke kennis, traditionele kosmologie, hindoe- en boeddhistische filosofie en later de christelijke metafysica. Nú kunnen wij ons bij sommige van deze intuïtieve inzichten aansluiten met kennis die afkomstig is van de wetenschappen. Het wetenschappelijke concept van een coherentiescheppend informatieveld in de kosmos kan het gevoel verklaren van veel mensen, dat zij deel uitmaken van een groter geheel, en dat ons leven niet 'zomaar' uit toeval en willekeur is ontstaan. Er daagt bewijs voor dat gedeelde gevoel.”

Speelt in uw denken ook een godsconcept een rol?

„Ik geloof niet in een transcendente god, niet in een god die gescheiden is van het universum, maar in een god die het hart zelf is van het bewustzijn van het universum. God is bewustzijn, wij zijn deel van bewustzijn. Alle bewustzijn, ook van planten, dieren, cellen -waar houdt het op?- is deel van het kosmische bewustzijn. De informatie in het universum bestuurt het proces van evolutie. Materie zal vroeg of laat verdwijnen in zwarte gaten, maar informatie zou kunnen blijven bestaan in de ruimte en tijd van het universum. Wat overblijft wanneer het aanvangsplenum maximaal is geëvolueerd tot een alomvattend kosmisch bewustzijn, zou je de zelfgerealiseerde geest van God kunnen noemen”.